

ศักยภาพในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดปทุมธานี

The Potential of Basic Educational Management of the Local Administration in Pathumthani Province.

เกศนภา ลือดารา *

บทคัดย่อ

การศึกษาอิสระครั้งนี้มุ่งศึกษาศักยภาพในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดปทุมธานี ใน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียน 18 แห่ง ซึ่งอยู่ในสังกัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 14 แห่ง ในจังหวัดปทุมธานี โดยกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามีทั้งสิ้น 266 คน ผลการศึกษาพบว่า

1. ศักยภาพในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี ด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเห็นว่ามีประสิทธิภาพ

2. ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานโรงเรียนที่ได้รับการถ่ายโอนการจัดการศึกษา ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเห็นว่าด้านการบริหารงานงบประมาณ มีปัญหาเรื่องการจัดสรรงบประมาณ และกฎระเบียบเกี่ยวกับงบประมาณที่มีความไม่เท่าเทียมกัน ด้านการบริหารงานทั่วไป มีปัญหาเรื่องการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อพัฒนาในระบบฐานข้อมูล รวมถึงระบบการปฏิบัติงาน และด้านการบริหารงานบุคคล มีปัญหาเรื่องการคัดสรรบุคลากรจากคุณสมบัติที่ยังไม่เหมาะสมตรงตามสายงานที่ปฏิบัติ ด้านการบริหารงานวิชาการ มีปัญหาเรื่องบุคลากรทางการศึกษาที่มีความชำนาญของโรงเรียนในสังกัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานียังไม่เพียงพอกับปริมาณงานในการพัฒนาด้านการบริหารงานวิชาการ

คำสำคัญ: ศักยภาพ, การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

---

* นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Abstract

This research had the objective to study the potential of the local administrative organizations (LAO) to manage the basic education portfolio in Pathum Thani Province. This study looked at four dimensions of performance including technical administration, budget management, personnel management, and general management. Data were collected from key informants from 18 schools under the administration of 14 LAO. A total of 266 persons provided data. The study had the following findings:

1. The respondents felt that the LAO have the general capacity to manage basic education across the four performance areas;
2. The respondents felt that there were problems of budget management and budgetary regulations which result in disparities. There are problems in specifying the needed technology to develop a database, including the system of implementation. Some staff who are recruited are not appropriate with the position or responsibilities. There are not enough staff who are skilled in technical areas for adequate management of technical issues.

Keyword: The Potential of, Basic Educational Management, Local Administration

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดได้ให้ความสำคัญกับการบริหารและการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยในมาตรา 289 บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรมและการฝึกอาชีพ ตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับมาตรฐานและระบบการศึกษาของชาติและในมาตรา 80 (4) ยังกำหนดให้มีการส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนา และเอกชน จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550, 2550) ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 41 บัญญัติให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่น (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก, 2542: 6-13) และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 19 (9)

บัญญัติให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษา และมาตรา 17 (6) บัญญัติให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษา จึงทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษา

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ที่มุ่งสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุข (Green and Happiness Society) โดยยึดหลักปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาเป็นแนวทางการพัฒนาภายใต้หลักการที่ยึดความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกัน มุ่งการพัฒนาที่สมดุลและมีการบูรณาการทุกมิติทั้งด้านตัวคน สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม แบบองค์รวมที่มีคนเป็นศูนย์กลางอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ประเทศ ให้สามารถปรับตัวพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและความผันผวนของกระแสโลกาภิวัตน์ อันจะนำไปสู่การอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย (แผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น ระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2552-2554), 2552: 1)

เนื่องจากนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (พ.ศ. 2545- 2559) เป็นการ จัดจัดการศึกษาภายใต้กรอบแห่งบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องทั้งพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติเฉพาะ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภท เพื่อให้ครอบคลุมภารกิจทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาภายใต้ความรับผิดชอบขององค์กร

ปกครองท้องถิ่น โดยมีภารกิจในการจัดการศึกษาทั้งหมด 5 ภารกิจได้แก่ 1) การจัดการศึกษาปฐมวัย 2) การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) การจัดการบริการให้ความรู้ด้านอาชีพ 4) การจัดการส่งเสริมกีฬานันทนาการ และกิจกรรมเด็กเยาวชน 5) การดำเนินงานด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น (แผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่นระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2552-2554), 2552: 10)

ในปีการศึกษา 2554 จังหวัดปทุมธานี มีโรงเรียนที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 18 แห่ง โดยเป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษา ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (สำนักประสานและพัฒนากิจการการศึกษาท้องถิ่น: 2554) ซึ่งโรงเรียนหลายแห่งเพิ่งเริ่มดำเนินการจัดการเรียนการสอน ทำให้มีประเด็นข้อสงสัยเกี่ยวกับศักยภาพในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าจะมีศักยภาพในการจัดการศึกษาหรือไม่ ทั้งด้านงบประมาณที่รัฐจัดสรรให้ความเป็นมืออาชีพในการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหาร และรูปแบบในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้นเมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษา และมีความพร้อมที่จะจัดการศึกษาแล้ว จำเป็นที่จะต้องมีศักยภาพในการจัดการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นศักยภาพในด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านวิชาการ จากที่กล่าวมาทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาศักยภาพในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดปทุมธานี ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการ

ศึกษาไปใช้ในการกำหนดแนวทางและพัฒนาการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดำเนินการจัดการศึกษาอยู่แล้ว และส่วนที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีนโยบายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในอนาคต อีกทั้งยังเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพของการศึกษาของท้องถิ่น และของประเทศชาติต่อไป

2. วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาศักยภาพในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี

2. เพื่อศึกษาปัญหา และข้อเสนอแนะของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และผู้บริหารสถานศึกษา ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี

3. กรอบแนวคิดการศึกษา

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดเกี่ยวกับศักยภาพ เมืองค์ประกอบของศักยภาพในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ การบริหารด้านวิชาการ การบริหารด้านบุคลากร การบริหารด้านงบประมาณ และการบริหารด้านการบริหารทั่วไป เพื่อนำมาศึกษาศักยภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี นอกจากนี้การจัดการศึกษาซึ่งมีรูปแบบและลักษณะแตกต่างกัน รวมถึงความสำคัญของการศึกษาขั้นพื้นฐานที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานจำเป็นต้องศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและการถ่ายโอนการจัดการศึกษาดังที่ได้กล่าวต่อไป

2. การบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและการถ่ายโอนการจัดการศึกษาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ศึกษาได้นำมาประกอบการศึกษาค้นคว้า เพราะการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดตั้งขึ้นเอง และถ่ายโอนสถานศึกษา และนอกจากนั้นภารกิจด้านบริหารการจัดการสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน เป็นภารกิจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการเมื่อมีภารกิจในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับประเด็นที่ผู้ศึกษาต้องการศึกษา คือ การศึกษาศักยภาพในการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี

3. การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี ในทางปฏิบัติกระทรวงศึกษาธิการจะเป็นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการออกพระราชบัญญัติประถมศึกษา ระเบียบเกี่ยวกับการจัดเด็กในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ เข้าเรียนโรงเรียนประถมศึกษา ระเบียบเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน หลักสูตร สื่อและการประเมินผล ส่วนกระทรวงมหาดไทยจะดำเนินการในด้านการพัฒนาบุคลากร การสนับสนุนด้านงบประมาณ เป็นต้น

4. แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ศักยภาพด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พบว่าความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการถ่ายโอนการศึกษาสู่ท้องถิ่นในภาพรวมมีศักยภาพอยู่ปานกลาง ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลในการรับการถ่ายโอนการศึกษาระหว่างสมาชิกกับปลัด

องค์การบริหารส่วนตำบลไม่แตกต่างกัน และ ศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลระหว่าง ชั้นไม่แตกต่างกัน

5. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกับการจัดการศึกษา ปัจจุบันองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดปทุมธานีมีการดำเนินการจัดการศึกษา ชั้นพื้นฐานเพิ่มขึ้น โดยมีการจัดตั้งสถานศึกษา ขึ้นเอง จำนวน 15 โรงเรียน และถ่ายโอนการจัดการศึกษาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดปทุมธานี จำนวน 3 แห่ง (สำนักประสาน และพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น: 2554) จาก การศึกษาแนวคิด กฎหมาย กฎ ระเบียบ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้กล่าว ผู้ศึกษาได้ กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา คือ ด้านการ บริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณด้าน การบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป

4. ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) เนื่องจากต้องการศึกษาและ เก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นปัจจุบันเกี่ยวกับศักยภาพ ในการจัดการศึกษา (บุญชม ศรีสะอาด, 2538) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพในการ จัดการศึกษาชั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี

4.1 พื้นที่ดำเนินการ

การศึกษาครั้งนี้จะศึกษาจากเขตพื้นที่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี ที่ดำเนินการจัดการศึกษาชั้นพื้นฐาน จำนวน 14 แห่ง ซึ่งมีสถานศึกษาในสังกัดทั้งสิ้น 18 แห่ง (สำนักประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น: 2554)

4.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการศึกษาชั้นพื้นฐานของโรงเรียนที่สังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นที่จังหวัดปทุมธานี จำนวน 18 โรงเรียน ทั้งหมด 787 คน (สำนักประสานและ พัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น: 2554) จำแนก เป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการ ศึกษาชั้นพื้นฐานที่ปฏิบัติหน้าที่ในองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ประกอบด้วย นายกองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น รองนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปลัด รองปลัด และผู้อำนวยการกองศึกษา จำนวน 106 คน

2. กลุ่มผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการ ศึกษาชั้นพื้นฐานที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ โรงเรียน และรองผู้อำนวยการโรงเรียน ครู ผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 681 คน

การคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดย แบ่งสัดส่วนการเก็บรวบรวมข้อมูลตามจำนวน ประชากรในแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้ง 14 แห่ง ผู้ศึกษาได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จากการคำนวณประชากร โดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane 1988, อ้างถึงใน: พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2543: 284-285) ที่ระดับความ เชื่อมั่นร้อยละ 95 ยอมให้ความคลาดเคลื่อนได้ ร้อยละ 5 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 266 คน

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่สร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสาร หนังสือ แนวคิด และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมาเป็นแนวทางจัดทำแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับศักยภาพในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี โดยเป็นประเด็นคำถามในเรื่องเกี่ยวกับการบริหารงานต่างๆ ในโรงเรียน ได้แก่ ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารงานวิชาการ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี ซึ่งผู้ศึกษาใช้วิธีการสัมภาษณ์เจาะลึกเป็นรายบุคคลแบบเจาะจงจากกลุ่มประชากรที่มีหน้าที่ในการบริหารจัดการศึกษาจำนวน 3 กลุ่ม ทั้งหมด 46 คน

4.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ประสานงาน ขอหนังสือราชการจากมหาวิทยาลัยขอนแก่น ถึงนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลโรงเรียนในสังกัดและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 2 นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อทำการเก็บข้อมูลการศึกษาเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้ศึกษานำข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ โดยการแจกแจงความถี่ (f) และการหาค่าร้อยละ (%)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี นำมาวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Content Analysis) (บุญธรรม กิจปริดาภิสิทธิ์, 2543: 32) เพื่ออภิปรายเกี่ยวกับศักยภาพในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ต่อศักยภาพในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี โดยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Content Analysis) (บุญธรรม กิจปริดาภิสิทธิ์, 2543: 32) เพื่ออภิปรายเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี

5. ผลการศึกษา

5.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 266 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 75.2 และเป็นเพศชาย จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 24.8 จำแนกตามอายุ พบว่าส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีอายุ 35-45 ปี จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 38.0 รองลงมาคืออายุสูงกว่า 45 ปี

จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 30.8 อายุ 25-35 ปี จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 28.6 และที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ อายุต่ำกว่า 25 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 2.6 ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาในระดับสูงกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายถึงปริญญาตรี จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 63.2 รองลงมามีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 36.8 มีตำแหน่งเป็นครูผู้สอน จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 74.8 รองลงมาได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 9.0 คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 6.4 ผู้อำนวยการกองการศึกษา จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 5.3 และผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 4.5 ส่วนใหญ่ ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งปัจจุบัน 6-15 ปี จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 59.0 รองลงมามีประสบการณ์ต่ำกว่า 6 ปี จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 20.3 ประสบการณ์ 16-25 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 13.2 และน้อยที่สุดคือ ประสบการณ์มากกว่า 26 ปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 7.5 และเมื่อจำแนกตามประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสังกัดเทศบาล จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 45.1 สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล 102 คน คิดเป็นร้อยละ 38.3 และสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด 44 คน คิดเป็นร้อยละ 16.5

5.2 ศักยภาพในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี
ผลการศึกษา มีรายละเอียด ดังนี้

5.2.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ
ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมากกว่าร้อยละ 90 เห็นว่า

การบริหารงานวิชาการมีศักยภาพ โดยเฉพาะมีการจัดหาวัสดุต่างๆ ในการผลิตสื่อการเรียนการสอนจำนวน 256 คน (ร้อยละ 96.2) มีการจัดอบรมครูเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนจำนวน 255 คน (ร้อยละ 95.9) และมีการส่งเสริมให้ชุมชนมีบทบาทในการจัดการศึกษาร่วมกับโรงเรียน จำนวน 254 คน (ร้อยละ 95.5) จัดให้มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร จำนวน 240 คน (ร้อยละ 90.2)

5.2.2 ด้านการบริหารงานงบประมาณ
ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมากกว่าร้อยละ 80 เห็นว่ามีประสิทธิภาพในด้านนี้ โดยเฉพาะเป็นแหล่งที่มาของงบประมาณ จำนวน 257 คน (ร้อยละ 96.6) สถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณจำนวน 233 คน (ร้อยละ 87.6) ให้มีการจัดทำรายการผลการใช้งบประมาณ จำนวน 230 คน (ร้อยละ 86.5) และมีงบประมาณเพียงพอ จำนวน 223 คน (ร้อยละ 83.8) และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าไม่มีประสิทธิภาพในการบริหารงาน เรื่องเอกชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนงบประมาณจำนวน 136 คน (ร้อยละ 51.1)

5.2.3 ด้านการบริหารงานบุคคล
ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมากกว่าร้อยละ 90 เห็นว่ามีประสิทธิภาพในการบริหารงานบุคคล ในด้านมีระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 249 (ร้อยละ 93.6) มีการสรรหาและการบรรจุแต่งตั้งที่เป็นระบบชัดเจน จำนวน 247 คน (ร้อยละ 92.9) มีระบบการพิจารณาความดีความชอบประจำปีชัดเจน จำนวน 242 คน (ร้อยละ 91.0) และในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 80-89 เห็นว่ามี

ประสิทธิภาพในการบริหารงานบุคคล ในด้านมีการจัดโครงสร้างการบริหารงานบุคลากรอย่างเป็นระบบ จำนวน 233 คน (ร้อยละ 87.6) มีการจัดระบบการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง จำนวน 228 คน (ร้อยละ 85.7) มีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัยและจรรยาบรรณ จำนวน 221 คน (ร้อยละ 83.7) จัดให้มีการอบรมและพัฒนาวิชาชีพครู จำนวน 225 คน (ร้อยละ 84.6) มีการกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 221 คน (ร้อยละ 83.1) มีหน่วยงานที่ดูแลเกี่ยวกับงานสวัสดิการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาชัดเจน จำนวน 213 คน (ร้อยละ 80.1)

5.2.4 ด้านการบริหารงานทั่วไป ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมากกว่าร้อยละ 90 เห็นว่ามีประสิทธิภาพในการบริหารงานทั่วไป ในด้านเปิดโอกาสให้โรงเรียนได้มีส่วนร่วมับกิจกรรมของชุมชน จำนวน 263 คน (ร้อยละ 98.9) เปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน จำนวน 260 คน (ร้อยละ 97.7) จัดให้มีการเผยแพร่ผลงานของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ จำนวน 246 คน (ร้อยละ 92.5) และกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 100 เห็นว่ามีการนำครูและนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ประเพณีและศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น

5.3 ข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี

ผลการศึกษาที่มีข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครอง ดังนี้

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ ในการบริหารงานโรงเรียน ปัญหาด้านการบริหารงานวิชาการ คือ บุคลากรทางการศึกษาที่มีความชำนาญของโรงเรียนในสังกัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี ยังไม่เพียงพอกับปริมาณงานในการพัฒนาด้านการบริหารงานวิชาการ และมีข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาด้านการบริหารงานวิชาการ คือ บุคลากรของโรงเรียนในสังกัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานีควรได้เข้าร่วมอบรมทางวิชาการต่างๆ หรือได้ศึกษาดูงานเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญทางด้านวิชาการ รวมถึงการรองรับบุคลากรให้เพียงพอและมีประสบการณ์ตรงสาขาด้านวิชาการเพื่อนำมาพัฒนาในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ

2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ ในการบริหารงานโรงเรียน ปัญหาด้านการบริหารงานงบประมาณ คือ การวางแผนงานด้านงบประมาณ บางครั้งไม่สามารถดำเนินการได้ตามแผนที่วางไว้ เนื่องจากนโยบายของผู้บริหารที่อาจมีการเปลี่ยนแปลงประกอบกับการบริหารจัดการตามความต้องการที่ต้องเป็นไปตามระเบียบ ข้อบังคับ หรือกฎหมายต่างๆ และมีข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาด้านการบริหารงานงบประมาณ คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และความชำนาญ ในด้านการบริหารงบประมาณ และแก้ไขกฎระเบียบในด้านการจัดสรรงบประมาณในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เท่าเทียมเสมอภาคกัน ไม่ว่าจะเป็้องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล องค์กรบริหารส่วนจังหวัด

3. ด้านการบริหารงานบุคคล ในการบริหารงานโรงเรียน ปัญหาด้านการบริหารงานบุคคล คือ การสรรหาบุคลากรด้านการศึกษามีวุฒิการศึกษาไม่ตรงตามสายงานทำให้ขาดความสามารถในการปฏิบัติงาน และความเข้าใจระบบการทำงาน โดยมีข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารงานบุคคล คือ ควรมีการคัดเลือกสรรหุบุคคลจากคุณสมบัติที่เหมาะสมตรงตามสายงานที่ปฏิบัติ และส่งเสริมพัฒนาบุคลากรที่มีอยู่ให้มีความรู้ ความสามารถ ความใส่ใจ ในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ

4. ด้านการบริหารงานทั่วไป ในการบริหารงานโรงเรียน ปัญหาด้านการบริหารงานทั่วไป คือ ขาดประสิทธิภาพในด้านระบบของงานการทำงาน ข้ำซ้อนผิดพลาด การสั่งงานของผู้บริหารไม่ชัดเจน ขาดความสามัคคีในการทำงาน ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารงานทั่วไป คือ ควรนำเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาในระบบฐานข้อมูล รวมถึงระบบการปฏิบัติงาน และจัดให้มีกิจกรรมให้ทุกคนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานร่วมกันเป็นประจำ

อภิปรายผล

จากการศึกษาศักยภาพในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี มีข้อสังเกตซึ่งนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ศักยภาพในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี

ผลการศึกษาเรื่องศักยภาพในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในจังหวัดปทุมธานี มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปราย เมื่อสรุปผลการศึกษแล้วเห็นว่า

1.1 การศึกษาศักยภาพในการบริหารงานด้านการบริหารงานวิชาการ ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างเกินร้อยละ 90 เห็นว่าการบริหารงานวิชาการมีศักยภาพ โดยเฉพาะมีการจัดหาวัสดุต่างๆ ในการผลิตสื่อการเรียนการสอน การจัดให้มีอบรมครูเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และมีการส่งเสริมให้ชุมชนมีบทบาทในการจัดการศึกษาร่วมกับโรงเรียน รวมถึงจัดให้มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ผลการศึกษาเช่นนี้อาจเนื่องจากสิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องที่ส่งเสริมให้การจัดการศึกษามีศักยภาพเพิ่มมากขึ้น ไม่ว่าจะมีการจัดหาวัสดุต่างๆ ในการผลิตสื่อการเรียนการสอน การจัดให้มีอบรมครูเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเมื่อมีการส่งเสริมด้านนี้ย่อมส่งผลให้เกิดการพัฒนาในด้านการเรียนการสอนทั้งของครูและของนักเรียนให้มึผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น นอกจากนั้น การส่งเสริมให้ชุมชนมีบทบาทในการจัดการศึกษาร่วมกับโรงเรียนยังเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา และเป็นการแก้ไขปัญหาต่างๆ ของการจัดการศึกษาให้มีศักยภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 กล่าวว่สิ่งที่จะต้องถือเป็นหลักปฏิบัติเป็นแนวหลักการสำหรับกำหนดดำเนินงานของสถานศึกษาในต่อจากนี้ภารกิจที่จะต้องปฏิบัติและเห็นได้อย่างชัดเจนคือเรื่องทีสถานศึกษาต้องรับผิดชอบมากขึ้นและมีบทบาทมากขึ้น คือ จะต้องทำภารกิจในการบริหารงานวิชาการ

การเงิน การงบประมาณ การบริหารบุคคล และความหมายของการบริหารงานวิชาการ สรุปได้ตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการ ประถมศึกษาแห่งชาติ (2541: 84) ให้ความหมายว่า งานการบริหารปรับปรุงพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนให้บังเกิดผลดี สอดคล้องกับ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) หลักสูตรมัธยมศึกษา ตอนต้น พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) หลักสูตรภาษาอังกฤษ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2539 และแนวการจัดประสบการณ์ระดับก่อนประถมศึกษา

1.2 การศึกษาศักยภาพในการบริหารงานด้านการบริหารงานงบประมาณ
 ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าไม่มีประสิทธิภาพในการบริหารงาน เรื่องเอกชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนงบประมาณ และมีงบประมาณเพียงพอ ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่าเมื่อหน่วยงานเอกชนเห็นว่าโรงเรียนได้รับการถ่ายโอนการจัดการศึกษาไปสังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีแล้ว จะมีงบประมาณในการดำเนินการเพียงพอจึงไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานเอกชน แต่ในขณะเดียวกัน โรงเรียนก็ได้รับงบประมาณไม่เพียงพอในการดำเนินงานโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งในการบริหารงานองค์การจะต้องมีการประเมินผลงานว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือประสิทธิภาพเป็นอย่างไร จำเป็นต้องมีทิศทางในการทำงาน ซึ่งก็คือการจัดทำงบประมาณนั่นเอง ซึ่งเป็นการประมาณตัวเลขล่วงหน้า หลักการสำคัญของงบประมาณคือต้องเป็นข้อตกลงร่วม

ของคนในองค์การ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการและแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541: 48) ให้ความหมายการบริหารงบประมาณว่า หมายถึง การจัดการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ เกี่ยวข้องตั้งแต่การขออนุมัติเงินประจำงวด การจัดซื้อจัดจ้าง การเบิกจ่าย การโอนและเปลี่ยนแปลงรายการเงินประจำงวด การขอใช้เงินเหลือจ่าย และการรายงานผลการใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยมีหลักการคือ

- 1) ยึดหลักความเท่าเทียมกันและความเสมอภาคทางโอกาสการศึกษาของผู้เรียนในการจัดสรรงบประมาณ
- 2) มุ่งเน้นการเสริมสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบการจัดการงบประมาณ โดยให้เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการงบประมาณ
- 3) ยึดหลักการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการงบประมาณ โดยจัดสรรงบประมาณให้เป็นวงเงินรวมแก่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา
- 4) มุ่งพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการงบประมาณตามมาตรฐาน การจัดการทางการเงินทั้ง 7 ด้าน คือ (1) การวางแผนงบประมาณ (2) การคำนวณต้นทุนผลผลิต (3) การจัดระบบการจัดหาพัสดุ (4) การบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ (5) การจัดทำรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน (6) การบริหารสินทรัพย์ (7) การตรวจสอบภายใน และ 5) มุ่งส่งเสริมการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณการเงินและทรัพย์สินจากทุกส่วนของสังคมมาใช้เพื่อการจัดและพัฒนาการศึกษาต่อไป

1.3 การศึกษาศักยภาพในการบริหารงานด้านการบริหารงานบุคคล ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเกินร้อยละ 90 เห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศักยภาพในการบริหารงานบุคคลในการสรรหาบุคลากร บรรจุแต่งตั้งที่เป็นระบบชัดเจน และมีการกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของโชคชัย คำแหง (2549, หน้า 42-50) ซึ่งกล่าวถึงแนวนโยบายการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่ามีการวางแผนบุคคลเพื่อใช้ในการประสานข้อมูลและเป็นข้อมูลในการนำเสนอพิจารณาสรรหาบุคลากร พร้อมทั้งใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงาน การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยมีสิทธิประโยชน์สวัสดิการ ค่าตอบแทนเพียงพอและเหมาะสมกับคุณภาพและมาตรฐานวิชาชีพชั้นสูง โดยมีเป้าหมายให้มีการวางแผนงานบุคคลทางการศึกษา ตามความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษาตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้มีคุณภาพและมาตรฐานเป็นไปตามกฎหมาย และมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา โดยมีมาตรการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีบุคลากรผู้รับผิดชอบงานด้านการศึกษา โดยให้สถานศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนงานบุคคลทางการศึกษาตามความต้องการและตามเกณฑ์

ที่กำหนด มีการจัดสรรทรัพยากรในการส่งเสริมพัฒนาครู คณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา และมีการจัดตั้งกองทุนเพื่อส่งเสริมงานที่ริเริ่มสร้างสรรค์หรือผลงานที่ดีเด่นเป็นรางวัลเชิดชูเกียรติมีการจัดทำเกณฑ์และดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง มีการจัดตั้งชมรมหรือองค์กรวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อร่วมกันพัฒนาวิชาชีพให้เป็นตามมาตรฐานและจรรยาบรรณ และระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยนำประสบการณ์ความรู้ ความชำนาญ และภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าวมาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา และยกย่องเชิดชูผู้ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา เช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2545, หน้า 81) กล่าวว่า ลักษณะที่บ่งชี้ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีแผนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่แสดงความพร้อมด้านบุคลากร มีแผนงานด้านการกำหนดมาตรฐานการบริหารงานบุคคลทางการศึกษาที่ชัดเจน จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันว่าการบริหารงานของโรงเรียนที่ถ่ายโอนการจัดการศึกษามาสังกัดองค์กรบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีมีประสิทธิภาพ

1.4 การศึกษาศักยภาพในการบริหารงานด้านบริหารงานทั่วไป ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเกินร้อยละ 90 เห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศักยภาพในการบริหารงานทั่วไปมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะด้านการเปิดโอกาสให้โรงเรียนได้มี

ส่วนร่วมกับกิจกรรมของชุมชน มีการเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน มีกิจกรรมการเผยแพร่ผลงานของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ และมีการนำครูและนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ประเพณี และศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้เพราะการจัดการศึกษาได้อย่างมีศักยภาพ งานด้านการบริหารทั่วไป เป็นงานที่มีขอบเขตงานที่วางไว้กว้างๆ โดยทำหน้าที่การในการช่วยประสานส่งเสริมและสนับสนุน ให้การบริหารงานอื่นๆ ให้บรรลุผลตามมาตรฐานคุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริม สนับสนุนและการอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา ตลอดจนการจัดและให้บริการการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่ทำหน้าที่ในการประสานงาน เพื่อให้การพัฒนาศักยภาพทางการศึกษาพัฒนาควบคู่ไปกับศาสนา ประเพณีและศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

จึงสอดคล้องกับหลักการและแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541: 48) ให้ความหมายของงานบริหารงานทั่วไปว่าเป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับงานการจัดสำนักงาน งานสารบรรณ งานประชาสัมพันธ์ งานสวัสดิการ งานสวัสดิภาพ งานประสานงาน งานขยายโอกาสทางการศึกษา และงานอื่นๆ ซึ่งมิได้อยู่ในความรับผิดชอบของงานใด ฉะนั้นในสถานศึกษา งานบริหารงานทั่วไป หมายถึง การ

ดำเนินงานเกี่ยวกับงานธุรการ สวัสดิการ การประสานงาน อาคารสถานที่ ความสัมพันธ์กับชุมชน และงานที่มีได้อยู่ในความรับผิดชอบของงานใดในโรงเรียน โดยมีหลักการและแนวคิดดังนี้ 1) ยึดหลักให้สถานศึกษามีความเป็นอิสระในการบริหารและจัดการศึกษาด้วยตนเองให้มากที่สุด 2) มุ่งส่งเสริมประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการบริหารและการจัดการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา 3) มุ่งพัฒนาองค์กรทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาให้เป็นองค์กรสมัยใหม่ 4) การบริหารงานทั่วไปเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยประสานส่งเสริมและสนับสนุนให้การบริหารงานอื่นๆ บรรลุผลตามมาตรฐานคุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ กล่าวคือ เป็นหน่วยสะดวกในการปฏิบัติงานและการให้บริการตลอดทั้งให้เกิดความพึงพอใจแก่ผู้ปฏิบัติและผู้มาติดต่อ

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

จากผลการศึกษาเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องนำไปแก้ไขปรับปรุงเรื่องต่างๆ ต่อไปนี้

6.1.1 ด้านการบริหารงานงบประมาณ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และความชำนาญ ในด้านการบริหารงบประมาณ และแก้ไขกฎระเบียบในด้านการจัดสรรงบประมาณ ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เท่าเทียมเสมอภาคกัน ไม่ว่าจะเป็้องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล องค์กรบริหารส่วนจังหวัด

6.1.2 ด้านการบริหารงานบุคคล ควรมีการคัดสรรบุคลากรจากคุณสมบัติที่เหมาะสมตรงตามสายงานที่ปฏิบัติ และส่งเสริม พัฒนา บุคลากรที่มีอยู่ให้มีความรู้ ความสามารถ ความใส่ใจในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ

6.1.3 ด้านการบริหารงานทั่วไป ควรนำเทคโนโลยี เพื่อจากการศึกษาพบว่า จำนวนความถี่ของการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้มีการทำอาหารพื้นบ้านไทยรามัญแก่ผู้สนใจมีน้อย สภาพพื้นที่เปลี่ยนแปลง ทำให้พืชผักที่มีอยู่ตามธรรมชาติมีปริมาณลดน้อยลง เด็กและเยาวชนรุ่นใหม่หันมาบริโภคอาหารตามกระแสนิยมทั่วไปมากขึ้น

6.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ควรมีนโยบายในการจัดทำหนังสือเรียน และตำราเรียนที่มีคุณภาพและมีประโยชน์สูงสุด โดยควรมีการกำหนดการจัดทำหนังสือเรียนให้มีการแยกหนังสือเรียนและแบบฝึกหัดออกจากกัน เพื่อหนังสือเรียนจะได้สามารถใช้ในปีต่อๆ ไปได้

6.3 ข้อเสนอแนะในการศึกษาต่อไป

เนื่องจากการรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาค้างนี้เป็นกรรวบรวมข้อมูลในลักษณะของการสำรวจความเห็นเท่านั้น หากมีการศึกษาในอนาคตต่อไป ควรใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลหลายๆ วิธี เช่น การสังเกต พฤติกรรม หรือร่องรอยการทำงานด้วยจะทำให้ข้อมูลที่ได้รับมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

7. เอกสารอ้างอิง

- โกวิท พวงงาม. การปกครองส่วนท้องถิ่นไทย หลักการ และมิติใหม่ในอนาคต. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: วิทยุชน, 2550.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. ชุดฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง บริหารศาสตร์ เล่ม 3. กรุงเทพมหานคร: บริษัท คัมปายอิมเมจจิ่ง จำกัด, 2541.
- ชูวงศ์ ฉายะบุตร. การปกครองส่วนท้องถิ่นไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: พิษเนศ พรินติ้ง เซ็นเตอร์, 2539.
- โชคชัย คำแหง. ประมวลสาระสำคัญจากยุทธศาสตร์การศึกษาชาติ สู่การจัดการศึกษาท้องถิ่น เทศบาล: อบต.: อบจ. และท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ. กรุงเทพมหานคร: รุ่งศิลป์การพิมพ์ กรุงเทพฯ, 2549.
- ณรงค์ วิริยะกุล. การศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรสถานศึกษาในการถ่ายโอนสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, 2548.

- ธีรการ ศิริวุฒิกุล. ศักยภาพในการรับบริการถ่ายทอดโอนการศึกษาสู่ท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, 2546.
- นิคม สุวรรณทา. “ความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2542.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น, 2545.
- ผดุงศักดิ์ จำเริญ. ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดลพบุรีที่มีต่อการถ่ายทอดโอนภารกิจด้านการศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, 2547.
- พงษ์ศักดิ์ ศรีวรกุล. “ศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลในการดำเนินการจัดการศึกษาตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ เขตการศึกษา 9.” อดิธาณี: สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 9, 2541.
- “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542.” ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก, หน้า 6-13
- โชคชัย คำแหง. ประมวลสาระสำคัญของยุทธศาสตร์การศึกษาชาติ คู่มือการจัดการศึกษาท้องถิ่น เทศบาล: อบต.: อบจ. และท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ. กรุงเทพมหานคร: รุ่งศิลป์การพิมพ์ กรุงเทพฯ: 2549.